

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/33/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119331927
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:6119331927.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudkýň JUDr. Anny Slovinskej a JUDr. Olgy Mičietovej v spore žalobcov 1/ A. B., nar. X.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, D., 2/ E. D., nar. XX.X.XXXX, bytom F. XXX/XX, G., 3/ H. B., nar. XX.X.XXXX, bytom I. XXX/ X, D., 4/ H. B., nar. XX.X.XXXX, bytom J. XXXX/X, D., 5/ K. B., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX, K., 6/ E. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXXX/X, D., 7/ D. N., nar. XX.X.XXXX, bytom G. XX, D., 8/ E. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, D., 9/ I. D., nar. X.XX.XXXX, bytom G. XXXX/X, D., 10/ I. O., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XX, D., žalobcovia 1/, 3/ - 10/ zast. JUDr. JCLic. O. E., K., P., so sídlom Košice, Južná trieda 28, proti žalovanému Mesto Košice, IČO: 00 691 135, so sídlom Trieda SNP 48A, Košice, o zaplatenie 27.874,27 € s prísl., o odvolaní žalobcov proti rozsudku sp. zn. 27C/49/2019 z 2.11.2022 Okresného súdu Košice II

rozhodol:

P o k r a č u j e v konaní s dedičkou E. D., Q. B., nar. XX.X.XXXX, bytom G., F. XXX/XX po žalobcovi 2/ H. B., nar. X.X.XXXX, zomrelom 30.10.2022, naposledy bytom G., F. XXX/XX.

P o t v r d z u j e rozsudok.

Stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e:

1. Súd prvej inštancie (ďalej aj „súd“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a priznal žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozhodol takto o žalobe, ktorou sa žalobcovia domáhali od žalovaného zaplatenia sumy 27.874,27 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 12.7.2019 do zaplatenia z titulu odplaty za zákonné vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z. (v priebehu konania ho zmenili na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka) na tom skutkovom základe, že sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností nachádzajúcich sa v k. ú. P. E., obec D. - P., R. D. S., zapísaných na nasledujúcich listoch vlastníctva: X/ E. B., Q. D., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, D.: a/ LV XXXXX, parcela KN-E č. 10538/502, druh pozemku - orná pôda o výmere 149 m², vlastník B1, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 4/36, t. j. 16,56 m² a parcela KN-E č. 10539, druh pozemku - orná pôda o výmere 832 m², vlastník B1, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 4/36, t. j. 92,44 m², b/ LV XXXXX, parcela KN-E č. 10544/502, druh pozemku - orná pôda o výmere 98 m², vlastník B1, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/9, t. j. 10,89 m², a parcela KN-E č. 10545, druh pozemku - orná pôda o výmere 561 m², vlastník B1, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/9, t. j. 62,33 m², 2/ H. B., nar. X.X.XXXX, bytom F. XXX/ XX, G.: a/ LV XXXXX, parcela KN-E č. 10355, druh pozemku - orná pôda o výmere 2590 m², vlastník B8, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/90, t. j. 28,78 m², b/ LV XXXXX, parcela KN-E č. 10528, druh pozemku - orná pôda o výmere 388 m², vlastník B72, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/96,

t. j. 4,04 m², a parcela KN-E č. 10529/502, druh pozemku - orná pôda o výmere 72 m², vlastník B72, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/96, t. j. 0,75 m², c/ LV XXXXX, parcela KN-E č. 10494/502, druh pozemku - orná pôda o výmere 65 m², vlastník B7, veľkosť spoluvlastníckeho podielu klienta je 1/30, t. j. 2,17 m², parcela KN-E č. 10495, druh pozemku - orná pôda o výmere 425 m², vlastník B7, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/30, t. j. 14,17 m², parcela KN-E č. 10522/502, druh pozemku - orná pôda o výmere 95 m², vlastník B7, veľkosť spoluvlastníckeho podielu klienta je 1/30, t. j. 3,17 m², parcela KN-E č. 10523, druh pozemku - orná pôda o výmere 564 m², vlastník B7, veľkosť spoluvlastníckeho podielu klienta je 1/30, t. j. 18,8 m², 3/ H. B., nar. XX.X.XXXX, bytom I. XXX/X, D.: a/ LV XXXXX, parcela KN-E č. 10615, druh pozemku - orná pôda o výmere 784 m², vlastník B3, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/2, t. j. 392 m², b/ LV XXXXX, parcela KN-E č. 10616/502, druh pozemku - orná pôda o výmere 293 m², vlastník B5, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/2, t. j. 146,5 m², c/ LV XXXXX, parcela KN-E č. 10606/502, druh pozemku - orná pôda o výmere 362 m², vlastník B5, veľkosť spoluvlastníckeho podielu klienta je 1/4, t. j. 90,5 m², parcela KN-E č. 10607, druh pozemku - orná pôda o výmere 978 m², vlastník B5, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/4, t. j. 244,5 m² 4/ H. B., nar. XX.X.XXXX, bytom J. XXXX/X, D.: a/ LV XXXXX, parcela KN-E č. 10614/1, druh pozemku - orná pôda o výmere 1802 m², vlastník B1, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/2, t. j. 901 m², b/ LV XXXXX, parcela KN-E č. 10608, druh pozemku - orná pôda o výmere 302 m², vlastník B1, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/2, t. j. 151 m², parcela KN-E č. 10609/502, druh pozemku - orná pôda o výmere 120 m², vlastník B1, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/2, t. j. 60 m², c/ LV XXXXX, parcela KN-E č. 10613/501, druh pozemku - orná pôda o výmere 125 m², vlastník B1, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/2, t. j. 62,5 m², 5/ K. B., nar. XX.X.XXXX, bytom K. XXX, K.: 13/19 a/ LV XXXXX, parcela KN-E č. 10569, druh pozemku - orná pôda o výmere 460 m², vlastník B5, veľkosť spoluvlastníckeho podielu klienta je 1/30, t. j. 15,33 m², parcela KN-E č. 10572, druh pozemku - orná pôda o výmere 496 m², vlastník B5, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/30, t. j. 16,53 m², parcela KN-E č. 10596, druh pozemku - orná pôda o výmere 468 m², vlastník B5, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/30, t. j. 15,6 m², parcela KN-E č. 10571/503, druh pozemku - orná pôda o výmere 56 m², vlastník B5, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/30, t. j. 1.87 m², b/ LV XXXXX, parcela KN-E č. 10630/2, druh pozemku - orná pôda o výmere 296 m², vlastník B13, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/30, t. j. 9,87 m², 6/ E. L., Q. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXXX/X, D.: a/ LV XXXXX, parcela KN-E č. 10528, druh pozemku - orná pôda o výmere 388 m², vlastník B41, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/64, t. j. 6,06 m², a parcela KN-E č. 10529/502, druh pozemku - orná pôda o výmere 72 m², vlastník B41, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/64, t. j. 1,13 m², 7/ D. N., Q. B., nar. XX.X.XXXX, bytom G. XX, D.: a/) LV XXXXX, parcela KN-E č. 10569, druh pozemku - orná pôda o výmere 460 m², vlastník B16, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/30, t. j. 15,33 m², parcela KN-E č. 10572, druh pozemku - orná pôda o výmere 496 m², vlastník B16, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/30, t. j. 16,53 m², parcela KN-E č. 10596, druh pozemku - orná pôda o výmere 468 m², vlastník B16, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/30, t. j. 15,6 m², parcela KN-E č. 10571/503, druh pozemku - orná pôda o výmere 56 m², vlastník B16, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/30, t. j. 1.87 m², b/ LV XXXXX, parcela KN-E č. 10630/2, druh pozemku - orná pôda o výmere 296 m², vlastník B13, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/30, t. j. 9,87 m², 8/ E. H., Q. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, D.: a/ LV XXXXX, parcela KN-E č. 10538/502, druh pozemku - orná pôda o výmere 149 m², vlastník B8, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/36, t. j. 4,14 m² a parcela KN-E č. 10539, druh pozemku - orná pôda o výmere 832 m², vlastník B8, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/36, t. j. 23,11 m², b/ LV XXXXX, parcela KN-E č. 10544/502, druh pozemku - orná pôda o výmere 98 m², vlastník B5, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/18, t. j. 5,44 m², a parcela KN-E č. 10545, druh pozemku - orná pôda o výmere 561 m², vlastník B5, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/18, t. j. 31,17 m², 9/ I. D., Q. B., nar. X.XX.XXXX, bytom G. XXXX/X, D.: a/ LV XXXXX, parcela KN-E č. 10569, druh pozemku - orná pôda o výmere 460 m², vlastník B12, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/30, t. j. 15,33 m², parcela KN-E č. 10572, druh pozemku - orná pôda o výmere 496 m², vlastník B12, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/30, t. j. 16,53 m², parcela KN-E č. 10596, druh pozemku - orná pôda o výmere 468 m², vlastník B12, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/30, t. j. 15,6 m², parcela KN-E č. 10571/503, druh pozemku - orná pôda o výmere 56 m², vlastník B12, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/30, t. j. 1.87 m², b) LV XXXXX, parcela KN-E č. 10630/2, druh pozemku - orná pôda o výmere 296 m², vlastník B9, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/30, t. j. 9,87 m² a 10/ I. O., Q. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XX, D.: a/ LV XXXXX, parcela KN-E č. 10569, druh pozemku - orná pôda o výmere 460 m², vlastník B15, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/30, t. j. 15,33 m², parcela KN-E č. 10572, druh pozemku - orná pôda o výmere 496 m², vlastník B15, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/30, t. j. 16,53 m², parcela KN-E č. 10596, druh pozemku - orná pôda o výmere 468 m², vlastník B15, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/30, t. j. 15,6 m², parcela KN-E č. 10571/503, druh pozemku - orná pôda o výmere 56 m²,

vlastník B15, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/30, t. j. 1.87 m², b/ LV XXXXX, parcela KN-E č. 10630/2, druh pozemku - orná pôda o výmere 296 m², vlastník B12, veľkosť spoluvlastníckeho podielu je 1/30, t. j. 9,87 m², ktoré žalovaný užíva, nakoľko sa na nich nachádza park Anička - verejná zeleň, a teda je možné ich využívať len v súlade s touto funkciou. Žalobcovia ako spoluvlastníci týchto pozemkov sú takýmto spôsobom obmedzovaní vo výkone vlastníckeho práva. Podľa listinných dôkazov (delimitačný protokol, čestné prehlásenie, Hospodárska zmluva, rozhodnutia z roku 1983) žalovaný nadobudol park „ANIČKA“ - verejnú zeleň do svojej správy na základe zákona č. 138/1991 Zb. a v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z. na pozemkoch vzniklo právo zodpovedajúce vecnému bremenu v prospech žalovaného. Žalobcovia vyzvali žalovaného na zaplatenie odplaty za vecné bremeno predžalobnými výzvami, ale žalovaný nereagoval žiadnou konkrétnou ponukou. Na verejnú zeleň, ktorá prešla do vlastníctva obce sa vzťahuje zákon č. 66/2009 Z. z. (§ 1 ods. 2) a žalobcovia majú až do času majetkoprávného usporiadania vlastníctva k predmetnej nehnuteľnosti nárok na náhradu za zriadené vecné bremeno vo forme finančnej náhrady. Odplatu za zriadenie vecného bremena žalobcovia vyčíslili ako obvyklé nájomné podľa znaleckého posudku č. 49/2015 S. E. T. vo výške 3,56€/m²/rok, pričom žalobcovia žiadajú odplatu za zriadenie vecného bremena za obdobie troch rokov spätne súhrnne v sume 27.874,27 € podľa veľkosti spoluvlastníckych podielov žalobcov na vyššie špecifikovaných nehnuteľnostiach.

3. Po smrti pôvodnej žalobkyne 1/ E. B., ktorá zomrela XX.X.XXXX, súd prvej inštancie uznesením z 29.6.2022 rozhodol, že namiesto nej bude v konaní pokračovať s jej právnym nástupcom A. B., nar. X.XX.XXXX.

4. Súd konštatoval, že vychádzajúc z výpisov z katastrov nehnuteľností, žalobcovia sú podielovými spoluvlastníkmi označených nehnuteľností. Brai zreteľ na stanovisko žalovaného, ktorý nenamietal proti tomu, že na pozemkoch žalobcov sa nachádza park I. ako verejná zeleň v jeho vlastníctve, pričom mal za to, že v zmysle ustanovení zák. č. 66/2009 Z.z. na týchto pozemkoch vzniklo zo zákona vecné bremeno v prospech žalovaného, ktoré mu zakladá titul na užívanie.

5. Zo všeobecnej časti Jednostupňového projektu kanalizácie stokovej pre PKO Košice, vypracovaného v máji 1968, súdu vyplynulo, že stavenisko plánovaného areálu sa rozprestieralo v severnej časti Košíc, z južnej strany ohraničené Čermeľským potokom, z východnej strany riekou Hornád, zo západnej strany Kostolianskou cestou a zo severnej strany cestou do Ťahanoviec.

6. Z rozhodnutia Obvodného národného výboru, odboru výstavby Košice - Sever č. 2321/75-Kol./Já z 1.9.1975 zistil, že dňa 1.9.1975 bolo vydané povolenie akcie PKO - detské ihrisko - Košice do trvalého užívania.

7. Zo Štúdie súboru stavieb areálu Parku kultúry a oddychu Košice, vypracovaného organizáciou Stavoprojekta z októbra 1980 vyplynul opis vtedajšieho stavu územia PKO, pričom bolo konštatované, že je zastavené veľmi riedko a možno ho rozdeliť na štyri zóny. Medzi plážovým kúpaliskom a reštauráciou I. v centre tejto zóny je vzrastlý park. V južnej časti tohto pásu je realizovaný Detský areál s komplexným vybavením.

8. Právne vec posúdil podľa ust. § 123, § 151n ods. 1, § 151o ods. 1, § 128 ods. 2, § 100 ods. 1, 2, § 101 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 1 ods. 1, 2, § 2 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 2, zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom vysporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obec a vyššie územné celky, § 4 ods. 2, § 43a ods. 1, 3 zákona č. 50/1976 Zb., čl. 20 ods. 1, 4 Ústavy SR.

9. Nebolo sporné, že žalobcovia sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností nachádzajúcich sa na vyššie uvedených listoch vlastníctva a žalovaný užíva parcely v ich vlastníctve. Na nich sa nachádza K. I. ako verejná zeleň, ktorý žalovaný nadobudol na základe zákona č. 138/1991 Zb. v zmysle delimitačného protokolu. Žalobcovia sa pôvodne domáhali náhrady za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z., v priebehu konania zmenili právnu kvalifikáciu a domáhali sa vydania bezdôvodného obohatenia podľa § 451 OZ, čo odôvodnili absenciou zákonných predpokladov pre aplikáciu zák. č. 66/2009 Z.z. podľa § 1 ods. 2, pretože ide o verejnú zeleň, čím podľa žalobcov na predmetných pozemkoch nevzniklo vecné bremeno podľa § 4 ods. 1, a preto im za užívanie svedčí nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia.

10. Žalobcovia tvrdili, že na pozemkoch v ich vlastníctve je verejná zeleň, pričom zákon sa primárne vzťahuje na stavby a primeranosť použitia podľa § 1 ods. 2 z. č. 66/2009 Z.z. na športový areál, cintoríny či verejnú zeleň, nezakladá vznik vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z., preto si uplatňujú nárok z titulu bezdôvodného obohatenia.

11. Súd sa nestotožnil s argumentáciou žalobcov, že na túto právnu vec nie je možné aplikovať zákon č. 66/2009 Z.z. Vychádzal z toho, že na predmetných pozemkoch žalobcov sa nachádza prírodná verejná zeleň pod názvom park I. (K. I.), užívaná právnym predchodcom žalovaného od 60-70 tých rokov,

kedy začala na uvedených pozemkoch výstavba. K. I. predstavuje plochu verejnej zelene a v zmysle ustanovení stavebného zákona spĺňa definíciu inžinierskej stavby (ako oddychový park), preto na spor je potrebné aplikovať zákon č. 66/2009 Z. z.. Žalovanému vzniklo zákonné vecné bremeno vo verejnom záujme k pozemkom pod stavbou (verejnou zeleňou) dňa 1.7.2009, dňom účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. Obsahom tohto práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je držba a užívanie pozemku pod stavbou. Podľa ustanovenia § 1 ods. 2 zákona č. 66/2009 tento sa vzťahuje aj na verejnú zezeň, teda žalovaný, resp. jeho obyvatelia ako verejnosť, užívajú predmetné parcely v súlade s právnym poriadkom na základe právneho dôvodu, ktorým je zákonné vecné bremeno. Na strane žalovaného preto nemohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu. Dôvodil, že cieľom zákona je usporiadať doteraz neusporiadané vlastnícke vzťahy k pozemkom pod stavbami, ktoré boli delimitované na obce a vyššie územné celky v rámci reformy verejnej správy. Podľa zákonov č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách a zákona č. 446/2001 Zz. o majetku vyšších územných celkov, sa obce a vyššie územné celky stali vlastníkami stavieb. Ak však štát nebol vlastníkom pozemkov pod stavbami, majetkovo-právne neusporiadané pozemky pod stavbami do vlastníctva obcí a vyšších územných celkov neprešli. Zákon upravuje usporiadanie predmetných zastavaných pozemkov k vlastníctvu vlastníkov stavieb. Primerane podľa tohto zákona budú môcť byť usporiadané aj pozemky, na ktorých sa nachádza cintorín, športový areál vo vlastníctve obce alebo verejná zezeň. Z uvedeného je podľa súdu zrejmé, že zákon nevylučuje ex lege zriadenie zákonného vecného bremena aj na pozemkoch, na ktorých sa nachádza cintorín, športový areál alebo verejná zezeň. Zákon hovorí, že aj takto zaťažené pozemky je možné usporiadať v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z..

12. Súd sa nestotožnil ani s ďalšou námietkou žalobcov, že vecné bremeno nemohlo vzniknúť aj z dôvodu, že park Anička nespĺňa podmienku povolenia podľa platných právnych predpisov a súd nemôže automaticky predpokladať, že ide o legálny park, keďže žalovaný nepredložil stavebné povolenie a kolaudačné rozhodnutie. Konštatoval, že je pravdou, že žalovaný nepredložil súdu stavebné povolenie inžinierskej stavby PKO Anička s odôvodnením, že uvedené nevie vzhľadom na časový odstup dohľadať. Mal za to, že vzhľadom k tomu, že ide o stavbu riadne a dlhodobo užívanú ako oddychový park, možno predpokladať, že stavba je povolená. Z listinných dôkazov predložených žalovaným sa dá podľa súdu usudzovať, že park Anička ako oddychový park bol projektom budovaným už od konca 60 tých rokov a budoval sa postupne, pričom jeho súčasťou je tak park - verejná zezeň, ako aj stavebné objekty, okrem iného detské ihrisko, ktoré disponuje povolením na základe rozhodnutia Obvodného národného výboru, odboru výstavby Košice - Sever č. 2321/75-Kol/Ja a je súčasťou parku Anička. Aj z predloženej štúdie vypracovanej v roku 1980 organizáciou Stavoprojekta, ale aj štúdie z roku 1985, je nepochybné, že PKO Košice, resp. PKO I. bola vždy plánovaná realizácia a je aj označovaná ako park slúžiaci tak športovým ako aj oddychovým aktivitám (plážové kúpalisko, ihrisko, reštaurácia a pod.). Stavebné povolenie by zrejme muselo spadať do obdobia 60 tých rokov, čo je časový odstup podstatne prekračujúci vydržacie aj skartačné lehoty. V tejto súvislosti dal súd do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/71/2008 z 24.2.2010: „V súvislosti s nadobudnutím vlastníctva rozhodnutím štátneho orgánu sa často v praxi objavuje otázka nemožnosti dokázať, že rozhodnutie, ktoré bolo vydané pred desaťročiami, obsahovalo všetky zákonom predpísané náležitosti a nadobudlo právnu moc, spojenú s vlastníckym právom. V takom prípade nie je možné vylúčiť zistenie existencie takýchto rozhodnutí aj nepriamymi dôkazmi, a to s prihliadnutím k správaniu účastníkov po nimi tvrdených zmenách vlastníctva. Ak nie je dôvod k pochybnostiam, že sa určité veci v čase dávno minulom (t. j. ak časový odstup podstatne prekračuje aj vydržacie alebo skartačné lehoty) diali obvyklým, resp. úradným postupom, je dôkazné bremeno o tom, že v konkrétnom prípade tak nebolo, na tom, kto takúto skutočnosť tvrdí.“ Obdobne rozhodol i Najvyšší súd Českej republiky v rozsudku z 3. februára 2005 sp. zn. 22Cdo/1400/2004: „V sporoch, v ktorých časový odstup od rozhodných skutočností podstatne prekračuje i vydržacie lehoty alebo lehoty skartačné, nie je na mieste extenzívnym spôsobom pochybovať, či otvárať záležitosti, ktoré pred mnohými rokmi založili právne vzťahy“. Toto rozhodnutie podľa súdu je použiteľné aj v tomto prípade, keď stavebné povolenie by zrejme muselo spadať do obdobia sedemdesiatych a osemdesiatych rokov, čo je časový odstup, ktorý podstatne prekračuje aj vydržacie alebo skartačné lehoty. Žalobcovia neuviedli žiadne konkrétne námietky, pre ktoré by bol dôvod sa domnievať, že K. I. je nelegálnou stavbou, vznikla a užíva sa bez potrebných povolení.

13. Z uvedených dôvodov súd posudzoval žalobou uplatnený nárok podľa zákona č. 66/2009 Z.z., keďže predmetom prechodu na žalovaného bol K. I. a v súlade s § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z. vzniklo dňom 1.7.2009 v prospech žalovaného právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Žalovaný teda užíva sporné parcely na základe zákonného vecného bremena.

14. Vychádzajúc z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR (rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/194/2018 z 26.8.2019, sp. zn. 8Cdo/17/2019 z 30.11.20, sp. zn. 7Cdo/26/2014 z 24.3.2015, sp. zn. 3Cdo/49/2014 zo 14.4.2016, sp. zn. 1Cdo/99/2019 z 26.1.2022, sp. zn. 1Cdo/171/2021 z 27.10.2021), poukazujúc na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS 539/2020-21 z 28.10.2020, ktorým ústavný súd odmietol sťažnosť proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/194/2018, keď jeho závery nepovažoval za arbitrárne ako aj na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 537/2021 z 30.9.2021, ktorým bola odmietnutá sťažnosť proti rozhodnutiu NS SR sp. zn. 8Cdo/17/2019 pri rešpektovaní zásady subsidiarity konštatoval, že s prihliadnutím na vývoj rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v prípade náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva podľa zákona č. 66/2009 Z.z., patrí žalobcom jednorazová náhrada. Pretože náhrada za zákonné vecné bremeno vzniknuté podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. je jednorazová a nemá charakter opakovaného plnenia, vlastník pozemku nárok na odplatu za vecné bremeno mohol uplatniť v lehote 3 rokov od jeho vzniku, t. j. do 1.7.2012. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalovaným za situácie, že súd z obsahu spisu nezistil žiadne skutočnosti, pre ktoré by na takto vznesenú námietku premlčania nemal prihliadať, žalobu zamietol.

15. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý bol v konaní úspešný priznal plnú náhradu trov konania.

16. Rozsudok napadli včas podaným rozsiahlym odvolaním žalobcovia z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP a navrhli zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V podstatnom vytýkali súdu nesprávne právne posúdenie veci, pokiaľ na zistený skutkový stav aplikoval zákon č. 66/2009 Z.z., ktorý sa podľa nich na vec nevzťahuje. Argumentovali tým, že v čase podania žaloby bola ustálená rozhodovacia prax súdov v otázke odplaty za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z. taká, že odplata patrí vo forme opakujúceho sa plnenia. Legitímne preto očakávali, že ich spor bude rozhodnutý v súlade s konštantnou rozhodovacou praxou, ktorá bola pred podaním žaloby. Priznaním jednorazovej náhrady súd poprel účel a význam zákona č. 66/2009 Z.z. a žalobcom tak zostalo iba holé vlastnícke právo. Uviedli, že rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vo vzťahu k zákonu č. 66/2009 Z.z., na ktoré sa súd odvolával, sa týkajú pozemkov pod cestami a nie parkov a verejnej zelene. Najvyšší súd sa vo svojich rozhodnutiach vôbec nevysporiadal s otázkou, prečo odplata za vecné bremeno by nemohla byť opakujúca sa a iba stroho konštatoval jednorazovú odplatu. Vytýkal súdu, že sa nevysporiadal s otázkou dobrých mravov. Žalovaný napriek tomu, že je na jeho pozemkoch park už 30 rokov, žalobcom nič za užívanie nezaplatil, o majetkoprávne usporiadanie sa ani neusiloval a pokiaľ mu žalobcovia ponúkli predaj pozemkov za cenu stanovenú znaleckým posudkom, túto ponuku ignoroval. Súd sa nevysporiadal ani s tým, že takúto situáciu a stav bezprávia vytvoril štát, tento okupoval pozemky, budoval si na nich, čo chcel, a to bez súhlasu vlastníkov. Žalovaný porušoval práva žalobcov celých 30 rokov, keď neplatil nájom, nereagoval na výzvy na odkúpenie alebo na platenie nájomného. Žalobcovia trvali na tom, že na parcely, ktoré sú predmetom tohto konania, nemožno aplikovať zákon č. 66/2009 Z.z., nakoľko vecné bremeno na týchto pozemkoch nikdy nevzniklo. Zákonodarca zriadil vecné bremeno len k pozemkom pod stavbou, pričom predmetom konania sú parcely, na ktorých je verejná zeľa a nie stavby. Ani katastrálny odbor okresného úradu neeviduje na žalovaných pozemkoch žiadne stavby. Vecné bremeno nemohlo vzniknú ani z toho dôvodu, že park Anička nespĺňa podmienku povolenej stavby podľa právnych predpisov. Žalovaný v priebehu konania nepredložil žiadne stavebné povolenie, ani územné rozhodnutie týkajúce sa parku. K argumentácii súdu prvej inštancie o premlčaní práva odvolatelia uviedli, že táto je nelogická, nakoľko samotné súdy počas 10 rokov priznávali vlastníkom pozemkov nárok na opakujúcu sa odplatu, ktorá sa premlčovala 3 roky spätne. Premlčaciu dobu podľa žalobcov nemožno počítat' odo dňa účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z., pretože ku dňu účinnosti tohto zákona žalobcom objektívne nemohlo byť známe, že majú nárok iba na jednorazovú odplatu, ktorej premlčacia lehota plynie odo dňa účinnosti zákona. O tom, že im patrí len jednorazová odplata sa žalobcovia prvýkrát dozvedeli až z rozhodnutia, proti ktorému smeruje toto odvolanie.

17. Žalovaný bol v odvolacom konaní nečinný.

18. Pôvodný žalobca 2/ H. B. počas odvolacieho konania dňa XX.XX.XXXX zomrel. Právny zástupca žalobcov navrhol pokračovať v konaní s dcérou pôvodného žalobcu 2/ E. D., nakoľko poručiteľ synov vydiedil. Poukázal na dedičský spis Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 20D/740/2022. Krajský súd v Košiciach preto na strane žalobcov pokračoval v konaní s dedičkou po nebohom žalobcovi 2/ E. D., nar. XX.X.XXXX, bytom F. XXX/XX, G..

19. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcov ako podané včas (§ 362 CSP), oprávnenými osobami (§§ 359 až 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§§ 355 až 358 CSP), bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379, § 380 ods. 1 CSP, s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie je nedôvodné. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 18.1.2024 o 10.05 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 210, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 3 CSP, § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario.

20. Žalobcovia uplatnili odvolacie dôvody podľa v § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP.

21. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (napr. nesprávne realizovaná manuálna povinnosť súdu a pod.).

22. Podstata odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom je to, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú alebo neboli stranami sporu prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané či vyplývajú z prednesov strán. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

23. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, tzn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu).

24. Po preskúmaní napadnutého rozsudku a predchádzajúceho procesného postupu súdu prvej inštancie v rozsahu odvolacích námietok (§ 379 ods. 1, § 380 ods. 1, 2 CSP) odvolací súd dospel k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody v prejednávanej veci nie sú preukázané a rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne.

25. Odvolací súd nezistil pochybenia ani v procesnom postupe súdu prvej inštancie porušujúce procesné práva strán alebo právo na spravodlivý proces, príp. odnímajúce stranám sporu možnosť konať pred súdom v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie.

26. Žalobcovia ako odvolatelia v odvolaní neuviedli také vecné a právne relevantné dôvody, ktoré by pre nich ako žalobcov priviedli iné rozhodnutie. Námietky uvedené v odvolaní nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku. Odôvodnenie rozsudku dáva odpoveď na všetky podstatné odvolacie námietky žalobcov, keďže ide o skutočnosti, ktoré boli uplatnené už konaní pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite vysporiadal pri rozhodovaní daného sporu.

27. Odvolací súd sa stotožňuje so správnymi skutkovými zisteniami a právnym záverom súdu prvej inštancie o vzniku vecného bremena v prospech žalovaného k pozemkom v podielovom spoluvlastníctve žalobcov, na ktorých sa nachádza park Anička, v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z., za ktoré žalobcom patrí jednorazová náhrada, ktorú si mohli uplatniť do troch rokov od účinnosti tohto zákona, t. j. do 1.7.2012. Rovnako sa odvolací súd stotožňuje aj so záverom súdu o dôvodne vznesenej námietke premlčania žalobou uplatneného nároku zo strany žalovaného, pričom má za to, že z obsahu spisu nevyplývajú žiadne okolnosti, pre ktoré by sa na takto vznesenú námietku premlčania nemalo prihliadať.

28. Podstatou odvolacích námietok žalobcov je podľa nich nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, keď aplikoval v prejednávanej veci zákon č. 66/2009 Z.z., ktorý sa na prejednanú vec

nemôže vzťahovať, pretože k pozemkom v ich podielovom spoluvlastníctve nevzniklo vecné bremeno, keďže na nich nie je žiadna stavba. Na dotknutých pozemkoch je verejná zeleň a vo vzťahu k pozemkom, na ktorých sa nachádza verejná zeleň (§ 1 ods. 2 zákona 66/2009 Z.z.), nevzniklo vecné bremeno podľa § 4 ods. 1 cit. zákona, ktoré vzniklo iba k pozemkom zastavaným stavbami v zmysle § 1 ods. 1 cit. zákona. Uplatňujú si preto vydanie bezdôvodného obohatenia od žalovaného, ktoré vzniká užívaním ich pozemkov bez právneho dôvodu a bez akejkoľvek finančnej úhrady. Pre prípad, že by odvolací súd mal za to, že park I. je stavbou, majú za to, že nejde o stavbu povolenú, pretože žalovaný nepredložil územné rozhodnutie, ani stavebné povolenie, či kolaudačné rozhodnutie. Napokon argumentujú tým, že aj keby išlo o priznanie náhrady za vzniknuté vecné bremeno, táto má byť opakovaná, poukazujúc na konštantnú, viac ako desať rokov pretrvávajúcu prax okresných a krajských súdov.

29. Tieto skutočnosti uvádzali žalobcovia aj pred súdom prvej inštancie a tento sa s nimi dostatočne vysporiadal v odôvodnení rozsudku, s ktorým sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje.

31. Vzhľadom na spornosť charakteru žalobou uplatneného nároku súd správne skúmal, či k pozemkom v podielovom spoluvlastníctve žalobcov vzniklo vecné bremeno v zmysle zák. č. 66/2009 Z.z. a z vykonaného dokazovania správne uzavrel, že na dotknutých pozemkoch sa nachádza park Anička, slúžiaci na športovorekreačné využitie, ktorý je inžinierskou stavbou - oddychovým parkom podľa § 43a ods. 3 písm. p/ zák. č. 50/1976 Zb. Ide teda o stavbu v zmysle § 1 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z.. Z vykonaného dokazovania uzavrel, že ide o stavbu povolenú, a preto k pozemkom pod touto stavbou vzniklo v prospech žalovaného vecné bremeno v zmysle § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z.. Nebolo sporné, že verejná zeleň- park I. na sporných pozemkoch prešiel do vlastníctva obce ako žalovaného podľa zák. č. 138/1991 Zb. V prípade, že by park I. nebolo možné považovať za stavbu v zmysle § 1 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z., ale išlo by o verejnú zeleň podľa § 1 ods. 2 zák. č. 66/2009 Z.z., aj k pozemkom podľa § 1 ods. 2, teda k pozemkom, na ktorých je verejná zeleň a prešla do vlastníctva obce podľa osobitného predpisu, vzniklo zákonné vecné bremeno podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z.

32. Aj podľa názoru odvolacieho súdu primeranú aplikáciu zákona č. 66/2009 Z.z. nemožno zúžiť iba na usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom podľa § 1 ods. 1, keďže zákon nevyklučuje zriadenie zákonného vecného bremena aj k pozemkom podľa § 1 ods. 2 cit. zákona.

33. Usporiadanie vlastníckych vzťahov v zmysle § 2 zák. č. 66/2009 Z.z. je poskytnutie náhradného pozemku vlastníčkovi pozemku pod stavbou zámennou zmluvou alebo usporiadanie v konaní o pozemkových úpravách. Do času takéhoto definitívneho usporiadania vlastníckych vzťahov však zákonodarca usporiadal vlastnícke vzťahy k pozemkom v zmysle § 1 ods. 1, ods. 2 cit. zákona tak, že k nim zriadil v zmysle § 4 cit. zák. vecné bremeno.

34. Niet žiadneho rozumného dôvodu, prečo by do času trvalého usporiadania vlastníckych vzťahov nemalo vzniknúť zákonné vecné bremeno aj k pozemkom v zmysle § 1 ods. 2 zák. č. 66/2009 Z.z., a prečo by mal vo vzťahu k nim existovať odlišný režim oproti pozemkom podľa § 1 ods. 1 cit. zákona.

35. Keďže zákonodarca v § 1 ods. 2 cit. zákona upravil primerané použitie zákona aj na pozemky, na ktorých je umiestnený cintorín, športový areál alebo verejná zeleň, postavil ich tak na roveň pozemkov, na ktorých sa nachádzajú stavby v zmysle § 1 ods. 1 cit. zákona, a teda niet dôvodu pre iný režim pozemkov, na ktorých sa nachádza verejná zeleň oproti pozemkom, na ktorých sa nachádza stavba.

36. Aj vo vzťahu k pozemkom, na ktorých sa nachádza verejná zeleň, teda vzniklo po splnení ostatných zákonom stanovených podmienok zákonné vecné bremeno v zmysle § 4 ods. 1 cit. zák., ako to správne uzavrel súd prvej inštancie.

37. Vzhľadom na skutočnosť, že na pozemkoch v podielovom spoluvlastníctve žalobcov sa nachádza oddychový park, ktorý je inžinierskou stavbou podľa § 43a ods. 3 písm. p/ stavebného zákona, súd prvej inštancie sa správne zaoberal splnením podmienky povolenia tejto stavby v zmysle právnych predpisov platných v čase jej zriadenia. Aj keď žalovaný nepredložil územné rozhodnutie, stavebné povolenie ani kolaudačné rozhodnutie, vychádzajúc z ostatných listinných dôkazov predložených žalovaným, na ktoré súd v odôvodnení poukázal, možno považovať za správne hodnotenie vykonaných dôkazov v tom smere, že je možné prijať záver o tom, že stavba parku I. bola povolenou, teda vybudovanou na základe administratívneho rozhodnutia.

38. Verejná zeleň bola od roku 1968 plánovaná ako súčasť stavby PKO Anička s následnou postupnou realizáciou jeho usporiadania ako objektu určeného na oddychovú a športovú činnosť. Následne o stavbe K. I. hovoria aj ďalšie listiny predložené žalovaným, na ktoré odkázal súd prvej inštancie a verejná zeleň bola súčasťou areálu parku, kde sa nachádzajú aj pozemky v podielovom spoluvlastníctve žalobcov. Podľa názoru odvolacieho súdu, pokiaľ rozhodnutím z 1.9.1975 bolo povolené uviesť do trvalého užívania detské ihrisko na Aničke, ktoré bolo súčasťou PKO, niet dôvodu sa domnievať, že išlo o súčasť vopred nepovolennej stavby - parku Anička. Aj toto rozhodnutie preto nepriamo preukazuje oprávnenosť výstavby PKO Anička tak, ako k tomuto záveru správne dospel aj súd prvej inštancie.

39. Zákon č. 66/2009 Z.z. v § 1 stanovuje na aplikáciu tohto zákona len dve podmienky: 1/ musí ísť o pozemok pod stavbou vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku a zároveň 2/ stavba prešla do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov (napr. zákon č.138/1991 Zb. - delimitáciou zo štátu na obec). Iné podmienky nie sú v danom ustanovení stanovené, teda podmienkou nie je ani vydanie stavebného povolenia na stavbu či kolaudačného rozhodnutia (obdobne rozsudok KS Žilina sp. zn. 30S/54/2016 zo dňa 13.6.2017, sp. zn. 5Co/92/2019 zo dňa 26.11.2019). Zmyslom uvedeného zákona totiž bolo usporiadať vlastnícke vzťahy práve k stavbám a iným objektom, ktoré povolené a skolaudované podľa stavebných predpisov neboli, pretože boli postavené na cudzích pozemkoch (nepatriacich obci, vyššiemu územnému celku).

40. S poukazom na vyššie uvedené je správny záver súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého na pozemkoch v spoluvlastníctve žalobcov je umiestnený park I., ktorý je povolenou inžinierskou stavbou - oddychovým parkom podľa § 43a ods. 3 písm. p/ stavebného zákona, preto k pozemkom pod touto stavbou v spoluvlastníctve žalobcov vzniklo v súlade s § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z. dňom 1.7.2009 zákonné vecné bremeno, obsahom ktorého je právo držať a užívať tieto pozemky. Žalovaný tak neužíva pozemky bez právneho dôvodu, ale užíva ich titulom zákonného vecného bremena a žalobcom tak nebolo možné priznať nárok titulom užívania týchto pozemkov bez právneho dôvodu v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka.

30. Podľa žaloby predmetom konania bolo zaplatenie sumy 27.874,27 € s prísl., ktorej sa žalobcovia domáhali titulom opakovanej náhrady za zákonné vecné bremeno, ktoré vzniklo k pozemkom v ich podielovom spoluvlastníctve v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z. (§ 4 v spojení s § 1 ods. 2). V priebehu konania zmenili právnu uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. OZ argumentujú tým, že vecné bremeno podľa § 4 zákona č. 66/2009 Z.z. k dotknutým pozemkom, na ktorých sa nachádza verejná zeleň, nevzniklo.

41. Treba prisvedčiť žalobcom, že skoršou súdnou praxou bolo postupne ustálené, že vlastníkovi pozemku patrí opakujúca sa (nie jednorazová) náhrada vo výške obvyklého nájomného. Táto súdna prax vychádzala z dovtedajšej rozhodovacej činnosti vyšších súdnych autorít, ktorej základom bol nález Ústavného súdu SR PL. ÚS/42/2015 z 12.10.2016, pričom už v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS/237/2009 sa ústavný súd priklonil k úvahám o opakovaných platbách primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia. V súlade s takto ustálenou súdnou praxou rozhodoval vo svojich skorších rozhodnutiach aj Krajský súd v Košiciach a okresné sudy v jeho obvode.

42. Občianskoprávne kolégium Krajského súdu v Košiciach až na kolégiu dňa 6.4.2022 zaujalo k otázke náhrady podľa zákona č. 66/2009 Z.z. stanovisko, v zmysle ktorého aj v prípade náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva podľa zákona č. 66/2009 Z.z. patrí jednorazová náhrada, ktorá patrí len vlastníkovi pozemku v čase vzniku vecného bremena. Stanovisko vychádzalo z v tom čase už ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR.

43. Tak, ako uviedol aj súd prvej inštancie vo svojom rozsudku, podľa judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (3 Cdo 158/2017, 4 Cdo

95/2017, 5 Cdo 87/2017, 6 Cdo 21/2017). V zmysle uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo/129/2017 z 31.10.2017: „S prihliadnutím na čl. 3 Základných princípov CSP do pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu treba zahrnúť aj rozhodnutia Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, prípadne Súdneho dvora Európskej únie. Rozhodnutia súdov iných štátov, a teda ani rozhodnutia Ústavného súdu ČR a Najvyššieho súdu ČR pod tento pojem nespádajú.“ V zmysle uvedeného ustálenú rozhodovacia prax teda nepredstavujú rozhodnutia prvoinštančných ani odvolacích súdov, na ktoré poukazovali žalobcovia v odvolaní.

44. Pokiaľ ide o charakter náhrady (jednorazová alebo opakovaná) za zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z., samotný zákon č. 66/2009 Z.z. neobsahuje úpravu priznávania náhrady za zriadenie vecného bremena.

45. Ustálenú rozhodovacia prax dovolacieho súdu v otázke priznávania jednorazovej náhrady za zákonné vecné bremeno podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z., ktorá vzniká tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti zákona, t. j. 1.7.2009, pričom sa premlčuje v lehote troch rokov, predstavujú napr. rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/194/2018 z 26.8.2019 a sp. zn. 8Cdo/17/2019 z 30.11.2020, sp. zn. 1Cdo/171/2021 z 27.10.2021, sp. zn. 1Cdo/99/2019 z 26.1.2022, na ktoré odkázal aj súd prvej inštancie.

46. Rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/194/2018 z 26.8.2019 a sp. zn. 8Cdo/17/2019 z 30.11.2020 vychádzajú z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/49/2014 zo 14. 4.2016 (R 73/2016) a sp. zn. 7Cdo/26/2014 z 24.3.2016, ktoré sa týkali priznávania primeranej náhrady za zariadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zák. č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov a konštatovali, že v nich vyslovený právny názor je plne prijateľný a použiteľný aj na priznávanie primeranej náhrady za zariadenie vecného bremena podľa zák. č. 66/2009 Z.z.

47. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v rozhodnutí sp. zn. 8 Cdo/17/2019 odvoláva na akceptovanie vyššie uvedenej judikatúry ústavným súdom, napr. v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 227/2012 a v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 539/2020 z 28.10.2020, ktorým ústavný súd odmietol sťažnosť proti rozhodnutiu NS SR sp.zn. 2Cdo/194/2018, keď jeho závery nepovažoval za arbitrárne.

48. Aj proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8 Cdo/17/2019 bola podaná ústavná sťažnosť, ktorá bola rozhodnutím ÚS SR sp. zn. III. ÚS 537/2021 z 30.9.2021 odmietnutá pri rešpektovaní princípu subsidiarity, lebo o veci sťažovateľov prebieha konanie. Najvyšší súd tiež celkom jednoznačne uviedol, že uvedené rozhodnutia tvoria ustálenú rozhodovacia prax ohľadne tejto otázky.

49. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo/171/2021 z 27.10.2021 a sp. zn. 1 Cdo/ 99/2019 z 26.1.2022, odkazujú v otázke náhrady na rozhodnutie NS SR sp. zn. 8/ Cdo/17/2019, teda obe vychádzajú z jednorazovej náhrady. Rovnako z úvahy o jednorazovej náhrade vychádzal Najvyšší súd SR aj v rozsudku sp. zn. 2 Cdo/151/2020 z 31.3.2022.

50. Zodpovedaniu otázky, či v prípade, ak vznikol nárok na náhradu za vecné bremeno vzniknuté podľa § 4 zák. č. 66/2009 Z. z. vlastníkovi pozemku pod stavbou, ktorá je povolená podľa platných právnych predpisov a prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok, má byť táto náhrada vo forme opakujúceho sa alebo jednorazového plnenia, sa venoval Najvyšší súd SR aj v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/175/2019 z 27.4.2022. Odkázal pritom na závery rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/26/2014, 3Cdo/49/2014 a 8Cdo/17/2019, v ktorých bola riešená otázka náhrady za zákonné vecné bremeno v zmysle zák. č. 66/2009 Z. z. so záverom, že právo na náhradu pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z. z. vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona. Najvyšší súd SR vo veci sp. zn. 5Cdo/175/2019 tiež uviedol, že vecné bremeno vzniknuté podľa zákona č. 66/2009 Z. z. treba pokladať vzhľadom na konštrukciu § 2 ods. 1, 2 cit. zák. za nútené obmedzenie vlastníkov síce na dlhý, ale zo zákona vopred určiteľný čas a jednorazová náhrada zohľadňuje povahu a dĺžku trvania núteného obmedzenia vlastníka pozemku pri ustálení výšky tejto náhrady.

51. Aplikujúc právne závery vyplývajúce z uvedených rozhodnutí NS SR (2Cdo/194/2018 a 8Cdo/17/2019), na ktoré nadväzujú (a potvrdzujú z nich plynúce právne závery o jednorazovej náhrade) i ďalšie rozhodnutia NS SR (1Cdo 171/2021 z 27. októbra 2021, 1Cdo/99/2019 z 26. januára 2022, 5Cdo/175/2019 z 27.4.2022) na posudzovanú právnu vec, je možné dospieť len k záveru o nemožnosti priznania náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva žalobcu zákonným vecným bremenom

podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z. opakovane až do usporiadania vlastníckych vzťahov spôsobom upraveným v zák. č. 66/2009 Z.z.

52. Všetkými vyššie uvedenými rozhodnutiami bolo prekonané rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/2/2014 z 23.4.2015, ktoré vychádzalo zo záveru, že náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva možno priznať aj opakovane za určitý časový úsek až do usporiadania vlastníckych vzťahov spôsobom predpokladaným v § 2 zák. č. 66/2009 Z. z.

53. Odvolatelia poukazujú na skoršiu súdnu prax, v zmysle ktorej súdy priznávali opakovanú náhradu za zákonné vecné bremeno, argumentovali aj princípom právnej istoty, ktorý bol podľa nich zamietavým rozhodnutím súdu v danej veci porušený.

54. Princíp právnej istoty v procese prijímania súdneho rozhodnutia znamená, že v každom štádiu procesu musí byť stranám sporu zrejmá právna úvaha súdu. Právnou istotou sa má zabrániť nepredvídaným a prekvapivým rozhodnutiam. Vyžaduje v procese tvorby súdneho rozhodovania dať stranám sporu rozumný priestor na polemickú reakciu na právne argumenty protistrany, ako aj na právne úvahy súdu. Výsledkom má byť rozhodnutie, ktoré strany sporu „neprekvapí“, teda je logickým vyústením doterajšieho priebehu konania, keď aj po všetkých právnych argumentoch a skutkových okolnostiach musí jedna zo strán procesne prehrať. Pokiaľ ide o súlad s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, je potrebné článok 2 Základných princípov Civilného sporového poriadku vykladať vo funkčnej jednote s článkom 3 a v tomto zmysle je jednoznačné, že za najvyššie súdne authority možno mať i/ Ústavný súd Slovenskej republiky, ii/ Najvyšší súd Slovenskej republiky a iii/ v oblasti ich kompetenčného dosahu na „civilný proces v SR“ i Európsky súd pre ľudské práva a Súdny dvor Európskej únie. Reflexiu princípu právnej istoty možno nájsť v mnohých pravidlách a inštitútoch, v konkrétnych právnych situáciách predvídaných Civilným sporovým poriadkom. Princíp právnej istoty ako teoretický postulát nachádza v Civilnom sporovom poriadku svoju konkrétnu právnu reflexiu najmä v inštitútoch Veľkého senátu ako nástroja na dosiahnutie zjednocovania judikatúry Najvyššieho súdu SR (§ 48 CSP), v obligatornosti vyjadrenia právneho názoru súdu na prejednávajúcu vec podľa § 171 ods. 1 CSP, v dôkladnom odôvodnení prípadného odklonu od konštantnej judikatúry, ak sa ju sudca rozhodne nerešpektovať (§ 220 ods. 3 CSP) a v inštitúte tzv. pokuty za súdivosť podľa § 452 ods. 2 CSP. Podľa rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS/551/2012: „Z ústavnej kompetencie súdov interpretovať a aplikovať zákony vyplýva aj ich oprávnenie dopĺňať a rozvíjať existujúcu judikatúru týkajúcu sa relevantných právnych otázok v prerokovávaných veciach. Prípadné odchýlenie sa súdu od existujúcej skoršej judikatúry v konkrétnom prípade by mohlo predstavovať zásah do základných práv a slobôd účastníka konania len za predpokladu, že by bolo dôsledkom arbitrárnosti alebo zjavnej neodôvodnenosti súdneho rozhodnutia v prerokovávanej veci.“

55. Predvídateľné je také rozhodnutie, ktorému predchádza predvídateľný postup pri konaní a rozhodovaní. Zákon ustanovuje, že účastníci by nemali byť zaskočení možným iným právnym posúdením veci súdom bez toho, aby im bolo umožnené tvrdiť skutočnosti významné z hľadiska sudcovho právneho názoru navrhnuť na ich preukázanie dôkazy. Rovnako by nemali byť zaskočení takým postupom súdu, ktorý nemá oporu v predvídateľnom právnom postupe súdu, ktorý nie je v súlade s procesným právom a jeho pravidlami. Podľa rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS/300/2018 z 15.9.2018: „V zásadnej ústavnoprávnej rovine platí, že je v rozpore s inštitúciou právneho štátu a v rámci neho s požiadavkou právnej istoty, respektíve predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, aby všeobecné súdy rozhodovali v obdobných veciach odlišným, ba až protichodným spôsobom. V každom prípade však pri odchýlení od skoršej rozhodovacej praxe sa vyžaduje cielené zdôvodnenie odlišného stanoviska prijatého v obdobnej otázke.“

56. Princíp právnej istoty teda nemožno chápať zjednodušene a obmedzene len ako požiadavku, že právne rovnaké (obdobné) prípady sa majú posudzovať zásadne rovnako a ani nie dogmaticky. Ak teda súd posúdi konkrétnu právnu situáciu odvolávajúci sa na pravidlo analogickej aplikácie už posúdených prípadov, no aj prípad, kedy právnu situáciu posúdi inak, musí: i/ svoj myšlienkový postup „odkryť“ stranám sporu napr. pri predbežnom prejednaní sporu obligatorným ozrejením svojho právneho názoru, ii/ svoj myšlienkový postup v oboch prípadoch náležite odôvodniť. V posudzovanej veci súd prvej inštancie postačujúcim spôsobom zdôvodnil nepriznanie náhrady žalobcom poukázaním na rozhodovaciu prax najvyššieho súdu o jednorazovom charaktere náhrady s tým, že v danej veci úspešne vzniesol žalovaný námietku premlčania.

57. Osobitnou kategóriou právnej istoty je podľa judikatúry princíp, resp. doktrína legitímneho očakávania. Judikatúra Slovenskej republiky definuje legitímne očakávania ako kategóriu právnej istoty, ktorej účelom je garancia čitateľnosti správania sa orgánov verejnej moci a ochrana súkromných osôb pred nepredvídateľným mocenským zásahom do ich právnej situácie, na vyústenie ktorej do určitého výsledku sa spoliehali (nález Ústavného súdu SR, sp. zn. PL. ÚS 16/06). Orgán verejnej moci musí vo vzťahu k účastníkom konania postupovať predvídateľným, čitateľným spôsobom a to vzhľadom na očakávania, ktoré voči tomuto orgánu účastník má. Očakávania účastníkov musia byť opodstatnené, a to buď vzhľadom na platnú právnu úpravu alebo postup orgánov verejnej moci v podobných prípadoch. V rovine legitímnych očakávaní účastníka vo vzťahu k rozhodnutiam orgánov verejnej moci princíp/doktrína právnej istoty pripomína zásadu, že pri rozhodovaní v skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch má orgán verejnej moci postupovať tak, aby nevznikli neodôvodnené rozdiely a taktiež zásadu zákazu prekvapivých rozhodnutí orgánov verejnej moci. Aplikovaním zásady legitímnych očakávaní sa síce dodržiava predvídateľnosť postupu, resp. rozhodnutia orgánu verejnej moci, avšak ani táto doktrína nie je absolútna.

58. K namietanému porušeniu princípu právnej istoty a legitímnych očakávaní prejavujúcich sa v zásahu do práva ochrany vlastníctva (majetku) odvolací súd uvádza, že Európsky súd pre ľudské práva formuloval všeobecný princíp, podľa ktorého požiadavka právnej istoty (ani ochrana legitímneho očakávania) nezahŕňa právo na ustálenú judikatúru (Unédic proti Francúzsku, č. 20153/04). Judikatúra nemôže byť bez vývoja a nie je vylúčené, aby (a to i pri nezmenenej právnej úprave) bola nielen dopĺňovaná o nové interpretačné závery, ale aj menená. I keď zmena judikatúry vyvoláva konflikt medzi požiadavkou právnej istoty a požiadavkou materiálnej správnosti súdneho rozhodnutia, v aplikačnej praxi súdov je možná. S ohľadom na ústavnoprávny princíp nezávislosti sudcu, ktorý je vo všeobecnosti viazaný len zákonom, opodstatneným dôvodom odlišného právneho názoru môže byť vývoj judikatúry k posudzovanej otázke (porovnaj aj rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 46/2013, sp. zn. II. ÚS 346/08).

59. Otázka charakteru náhrady za zákonom zriadené vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z. bola v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie ako i rozhodnutia odvolacieho súdu v danej veci ustálená konštantnými rozhodnutiami súdu vyššej inštancie zmienených v odôvodnení napadnutého rozsudku, ako aj v tomto rozhodnutí ako náhrada jednorazová, na uplatnenie ktorej v konaní pre súdom plynula trojročná premlčacia doba od 1.7.2009 tomu, kto bol vlastníkom nehnuteľnosti v čase vzniku zákonného vecného bremena. Pretože žaloba bola v danom prípade podaná až 15.8.2019, nebolo možné žalobcami uplatnený nárok priznať vzhľadom na dôvodnú námietku premlčania vznesenú žalovaným (§ 100 OZ).

60. Odvolací súd po preskúmaní rozhodnutia a postupu súdu prvej inštancie dospel k záveru, že vzhľadom na postup súdu v konaní a odôvodnenie vydaného rozhodnutia, k nedodržaniu/porušeniu zásady legitímneho očakávania nedošlo. Uvedená doktrína totiž nemôže byť chápaná neobmedzene, lebo takýto jej výklad by viedol k nemožnosti akéhokoľvek vývoja právnej teórie a judikatúry. Súd prvej inštancie v danej veci v súlade s princípom právnej istoty v zmysle čl. 2 Základných princípov Civilného sporového poriadku rozhodol vec v intenciách ustálenej aktuálnej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, o svojom postupe a právnych názoroch žalobcov, resp. obe strany sporu oboznámil a umožnil im argumentovať. Rozsudok, vrátane odklonu od žalobcami poukazovaných rozhodnutí okresných a krajských súdov z predchádzajúceho, skoršieho obdobia, vydaných v iných obdobných sporoch, odôvodnil a to zmenou či vývojom ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

61. Na základe uvedených skutočností treba konštatovať, že posudzovanie náhrady za zákonné vecné bremeno ako opakovanej, by znamenalo odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. K obrane odvolateľov, že priznávaním jednorazovej odplaty, resp. náhrady sa úplne popiera účel a význam zákona č. 66/2009 Z.z., odvolací súd dodáva, že je povinný rešpektovať v čase svojho rozhodovania platnú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu ako najvyššej súdnej inštancie všeobecného súdnictva, ktorá sa zhodla na jednorazovej náhrade, na ktorú vznikol nárok vlastníkovi pozemku ku dňu účinnosti zákona, t. j. ku dňu 1.7.2009, a tento nárok sa premlčuje v trojročnej premlčacej lehote.

62. Odvolatelia tvrdili, že o tom, že im patrila iba jednorazová odplata sa prvýkrát dozvedeli až z rozhodnutia, proti ktorému smeruje toto odvolanie, preto premlčacia doba nároku na jednorazovú náhradu môže začať plynúť najskôr odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia. Odvolací súd nemôže súhlasiť s takouto interpretáciou začiatku plynutia premlčacej doby s poukazom na vyššie uvádzanú judikatúru, ktorá uzavrela, že prípadná jednorazová náhrada za zriadenie vecného bremena vznikla

vlastníkovi zaťaženého pozemku ex lege ku dňu účinnosti zák. č. 66/2009 Z.z. a vlastník predmetných pozemkov si mohol uplatniť náhradu za vecné bremeno v zákonom stanovenej lehote do troch rokov od nadobudnutia účinnosti tohto zákona, t. j. od 1.7.2009. Vychádzajúc z tohto záveru, je rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým zamietol žalobu žalobcov vecne správny, vzhľadom na žalovaným vznesenú námietku premlčania a aj na to, že z obsahu spisu nevyplývajú žiadne okolnosti, pre ktoré by na vznesenú námietku premlčania nebolo možné prihliadať.

63. Pokiaľ ide o poukaz odvolateľov na zákon č. 66/2009 Z.z., jeho znenie, ciele a v tej súvislosti jeho prezentovaný názor, prečo odplata za vecné bremeno zriadené týmto zákonom nemôže byť jednorazová, ale naopak, prečo má byť opakovaná, odvolací súd uvádza:

64. Podľa § 151o ods. 1 OZ vecné bremená vznikajú nielen písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu, ale aj zo zákona v prípadoch, v ktorých to osobitný právny predpis výslovne stanovuje. Takýmto osobitným zákonom je aj zákon č. 66/2009 Z.z.

65. Vecné bremená zriadené na základe zákona majú špecifický režim upravený verejnoprávnymi predpismi, na základe ktorých boli zriadené, no majú aj prvok súkromnoprávny. Občianske právo definuje vecné bremeno ako právo niekoho iného než vlastníka veci, ktoré ho obmedzuje tak, že je povinný niečo trpieť, niečo sa zdržať alebo niečo konať. Tzv. zákonné vecné bremená majú tento charakter tiež. Ich režim ale nie je celkom totožný s režimom zmluvných vecných bremien, lebo sa riadi špeciálnou úpravou právnych predpisov, ktoré upravujú činnosti, na ktorých prevádzkovanie vznikli. Ak špeciálne právne predpisy neupravujú náhrady súvisiace s výkonom zákonných vecných bremien, treba použiť úpravu súkromnoprávnu. Zásadne teda nemožno užívať vecné bremeno bezodplatne, ale za odplatu, ktorá zahŕňa výdavky spojené so zachovaním veci a s jej opravami (rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/89/2008).

66. Ústava SR určuje dva právne dôvody pozbavenia vlastníctva - vyvlastnenie a obmedzenie vlastníckej dispozície s jeho majetkom. Vyvlastnenie je odňatím majetku vlastníkovi proti jeho vôli bez časového obmedzenia, teda navždy. Nútené obmedzenie vlastníctva, tiež spojené so zásahom do vlastníckych práv proti vôli vlastníka, môže spočívať v dočasnom určení obmedzujúcich dispozícií majetkom alebo v odňatí časti práv obsiahnutých v práve vlastníť majetok. Vyvlastnenie je nenávratný zásah do vlastníctva, pri nútenom obmedzení vlastníka existuje možnosť obnovy jeho práv, ak odpadne dôvod jeho obmedzenia (Nález ÚS SR sp. zn. II. ÚS 8/1997). Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 2Cdo/194/2018 uviedol, že ustanovenie § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 66/2009 Z.z. označili oprávnenie obcí a vyšších územných celkov držať a užívať pozemky pod stavbami v ich vlastníctve za vecné bremeno a v poznámkach pod čiarou odkazujú na § 151n až §151p Občianskeho zákonníka. Ide o verejnoprávne obmedzenie vlastníckeho práva odôvodnené verejným záujmom, keď oprávnenie držať a užívať pozemok prislúcha nie konkrétnej osobe, ale druhovo vymedzenému subjektu (obci alebo vyššiemu územnému celku). Zriadenie vecného bremena predstavuje spôsob, ako vyriešiť dlhodobu neusporiadanú vzťahy z predchádzajúceho spoločenského režimu k pozemkom vo vlastníctve iných osôb, na ktorých sa nachádzajú povolené stavby, ktoré boli pôvodne vo vlastníctve štátu, a podľa osobitných predpisov prešli na obce a vyššie územné celky. Zákonodarca prijatím zákona č. 66/2009 Z.z. ustanovil mechanizmy, akými možno usporiadať medzery vo vlastníckych vzťahoch. Aj keď samotný zákon č. 66/2009 Z.z. neuvádza, že vecné bremeno vzniká za náhradu, požiadavku náhrady za vecné bremeno súdy už stabilne odvodzujú zo všeobecne uznávaných princípov, príkazu na ochranu základných práv a slobôd, teda zo základného práva vlastníť a užívať majetok. I v prípade zriadenia vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z.z. je namiesto primeraná náhrada (čl. 20 ods. 4 Ústavy SR). Pri zvažovaní výšky primeranej náhrady nie je rozhodujúca povaha verejného záujmu, kvôli ktorému je obmedzené právne postavenie vlastníka. Zreteľ treba brať na intenzitu, rozsah a dĺžku trvania núteného obmedzenia vlastníka. V prípade vecného bremena vzniknutého podľa zákona č. 66/2009 Z.z. treba vychádzať zo skutočnosti, že vlastník pozemku pod stavbou, ktorá prešla do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku je fakticky obmedzený v držaní svojho majetku, v jeho užívaní a v požívaní jeho plodov a úžitkov, aj v nakladaní alebo akejkoľvek dispozícii s ním. Inak povedané, zostalo mu iba habere v podobe tzv. holého vlastníctva bez možnosti vykonávať akékoľvek vlastnícke oprávnenie. Rovnako treba prihliadať na dĺžku trvania obmedzujúceho zásahu. Irelevantné ale je, že zákonodarca zrejme nepredpokladal trvanie obmedzujúceho zásahu do konečného vysporiadania vlastníckeho vzťahu k pozemku po taký dlhý čas, ako k nemu v skutočnosti dochádza (porovnaj uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/175/2019 z 27.4.2022). Pokiaľ ide o majetkové úpravy, zákonom

č. 257/2022 Z.z. došlo k vyňatiu konania o pozemkových úpravách zo zákona č. 66/2009 Z.z. a k začleneniu tohto špecifického konania do samostatného ustanovenia zákona č. 330/1991 Zb., pričom sa nastavujú jednoznačné procesné a technické podmienky konania o pozemkových úpravách týkajúce sa preukazovania dôvodu ich vykonania, určenia a zadefinovania žiadateľa, určenia podmienok a spôsobu začatia konania, určenia spôsobu vyrovnania, posudzovania podmienok primeranosti vyrovnania a pod. Odstraňuje sa tak niekoľko ročný problém nesúlady zákona č. 66/2009 Z.z. a zákona č. 330/1991 Zb. (viď dôvodová správa zákona č. 257/2022 Z.z.). Vlastníci pozemkov majú zachované právo na vyporiadanie zaťaženého pozemku zámenou pozemkov alebo v konaní o pozemkových úpravách (§ 2 zákona č. 66/2009 Z.z.), ktoré s účinnosťou od 1.9.2022 môže iniciovať aj vlastníak dotknutého pozemku (§ 2, § 6, § 7 zákona č. 330/1991 o pozemkových úpravách v znení zákona č. 257/2022 Z.z.).

67. Žalobcovia sú zastúpení právnym zástupcom, ktorému vývin rozhodovacej praxe najvyššieho súdu v čase od podania žaloby (návrhu na vydanie platobného rozkazu) 15.8.2019 musel byť zrejmy a samotná skutočnosť, že v čase podávania návrhu na vydanie platobného rozkazu bola rozhodovacia prax súdov odlišná od stavu v čase rozhodovania súdu, nemôže byť bez ďalšieho dôvodom na priznanie opakovanej náhrady za zriadenie vecného bremena. V súvislosti k retrospektívnym účinkom zmenenej judikatúry odvolací súd odkazuje napr. na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo/198/2017 z 19.3.2018, podľa ktorého: „Nový, teda judikatúrou nanovo, prípadne inak formulovaný právny názor sa aplikuje aj do minulosti (retrospektívne). Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza. Pokiaľ dôjde k zmene judikatúry bez zmeny právnej normy, nejde o zmenu právneho pravidla; ide o tú istú normu, iba je nanovo vyjadrený jej obsah. Z toho vyplýva, že účinky zmeny judikatúry nemožno obmedziť len do budúcnosti. Súd, ktorý rozhoduje po zmene judikatúry, nemôže vedome aplikovať nesprávny, judikatúrou už prekonaný názor. Nový právny názor je vzhľadom na to potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Tým sa prípustné retrospektívne pôsobenie zmeny judikatúry líši od neprípustného retroaktívneho pôsobenia právnych noriem (viď aj sp. zn. 8MCdo/4/2014, 3Cdo/223/2016, 6Co/133/2022 3Cdo/198/2017, 9Cdo/67/2020, 7Cdo/20/2021).

68. Pokiaľ súd prvej inštancie alebo aj odvolací súd nereaguje na niektoré námietky žalobcov, odvolací súd poukazuje na to, že pre rozhodnutie veci nie je potrebné vysporiadať sa so všetkými námietkami a tvrdeniami strany, ale len s tými, ktoré sú pre rozhodnutie veci podstatné. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené sporovou stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/2003).

69. Odvolací súd zdôrazňuje, že základom jeho potvrdzujúceho rozhodnutia bola právna úprava obsiahnutá v ust. § 387 ods. 2 CSP v spojení s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 350/2009 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 170/2005, v intenciách ktorých pri potvrdení rozhodnutia okresného súdu nie je potrebné, aby krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku zopakoval tie závery napadnutého rozsudku okresného súdu, s ktorými sa stotožňuje, pretože odôvodnenia a rozhodnutia prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu tvoria jeden celok (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), a preto postačuje len odkázať cez § 387 ods. 2 CSP na odôvodnenie obsiahnuté v napadnutom rozsudku.

70. V odvolacom konaní boli žalobcovia neúspešní, úspešnému žalovanému žiadne preukázateľné a dôvodne vynaložené trovy nevznikli, preto odvolací súd stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (§ 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP).

71. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).